

calze estret / escasses gotes / --- / així ho va creure el pelegrí / quan observà que era el festí / de gent difunta», Costa i Ll. (*La Visió del Pelegrí*, v. 49, *Trad i F, IdOr* p. 108) D'aquí ens manlevà el castellà el seu *semblante*, que com a sinònim de «rostró» ja apareix el 1495 (Nebrixa), en el de 'aparença d'alg. c.' des de mj. S. XIII, i com a adj. «parecido, ll. *similis*» també en el S. XIV (*DECH* v, 198a1-9).

Altres locucions freqüents en la llengua antiga: «li fahia bell *semblant*», *Blanq.* (*NCl.* II, 84.28); «lo rey li féu *bel semblant*», *Filla R. Hong.*, 66; «no n féu *semblant*», *Desclot*; «Nós dixem-los. —A mon *semblant*, no n sots en bon sen, que Nós los vos derrocarem a la lur travada», *Jaume I* (Ag. I, 322) I diverses locucions, combinades amb preposició: «en *semblant de* ---», *Jaume I*; «axí com seria cosa folla no cobejar volenterosament l'amor del spos ten poderós, *per semblant*, és cosa perversa e pega no amar aquest tan gran amador», *AntCanals* (*Arra de Anima*, *NCl.*, 132); «Tirant se féu donar una molt grossa lança, e l'altre féu *per lo semblant*, e corregué lo hu envers l'altre ab molt gran fúria ---», *JoMartorell* (Ag. I, 154); i així acaba *per ser* una locució conjuntiva subordinant *per semblant de com* «'puja'. --- el costat --- d'estribord d'una embarcació, *per semblant de com* 'orsa' --- designava el costat de babord», que L. Faraudo imita dels clàssics (*Misc. Fabra*, p. 165), en forma que em sembla digna d'entrar en l'ús elegant de la llengua moderna Cf. encara a. 1602, ross, *RLR* LXII, 284.

Semblantment «--- Condemnats a infern --- cruel e terrible jutge ---; aquí estan *semblantment* aquells qui han traïda la pàtria, e l'han subjugada a tirans e, per pecúnia, han ordenades e retractades leis ---», *BMetge* (*Somni* III, *NCl.*, 97.5; 274.12 en l'ed. del Sr. Martí de Riquer, que, sempre sever amb el nostre gran clàssic, aquí no comenta.. *Mane, Thecel, Phares*) «*Semblantment* Item, tantumdem, similiter», *JnEsteve*

Semblança [fi S. XIII]: 'similitud, qualitat de semblant': «No solament dic que entre Déu e ls hòmens virtuosos haja amistat, ans encara hi ha parentesc e *semblança*», *AntCanals* (*Provid.*, *NCl.*, 91); 'cosa anàloga': «lo Sr. Apostoli dix ---: —*Semblança* de simonia és squivadora cosa, a elecció, e son contrari hi és cosa cuvinable; e per açò és *semblant* que l abat Blanquerna, qui no vol --- passar a ampla vida, que aquell sia digne de ésser bisbe», *Blanq.* (*NCl.* II, 73.9), 'manera tal o tal': «N. Senyor --- si algunes vegades nos dava malauties, fehya-ho en manera de castigament, en *semblança* de pare qui castiga son fiyl ---; e la mercè del Senyor --- ha feyt a Nós en aquesta *semblança*, per què s cumpre la paraula de St. Jacme: que ---», *Jaume I* (§ 1, Ag., pp. 4, 5).

Ja d'antic en el sentit de 'sfmil, narració d'un fet comparable': «--- après que Blanquerna hac dita aquesta *semblança*, dix aquesta altre *semblança*: una donzella era molt bella e era molt cobejada per lo carnal delit --- hac en volentat de amar virginitat --- e sdeven-se que un foll hom dix ---; aquel rey dix al frare que si no --- ell lo faria morir ---: aquesta *semblança* dix Fèlix a Blanquerna per ço que Blanquerna li provàs

Encarnació ---» (*Merav.*, Ag. I, 55, 57); 'forma, figura': «la *semblança* de la esfera», S. xv (*DAG*); també figura en *Desclot*, i l'*InuLC* el troba en docs. ross. des de 1399.

A la nostra pagesia muntanyenca s'usa vulgarment *semblat* per *semblant* «los matrèbols són una herba *semblada* a les ortigues», *Tor de Vall Ferrera* (1932). No existeix un mot *semblejant (barbarisme individual d'un que barrejava amb el cast. *semejante*, que a tort recull *AlcM*).

Assemblar-se [*Belv.*; un cas potser ja c. 1300, nota supra]; *assemblament* 'parer, allò que sembla bé': «ke sia en so *assemblament* de ipso episcopo si o farà él primer», doc. de c. 1050 (*PPujol, DocVgUrg.*, 1.12); 'similitud': «en aquell *assemblament* de volentat stava avarícia, injúria, vanaglòria ---», *Llull* (*Merav.*, Ag. I, 156). *Desassemblar-se*.

Consemblant [*Lacav.*, *Belv.* ---]; «--- lo vicari, prou avesat a casos *consemblants* per a extranyar-se'n ---», *NOLLER* (*Pap.*, 139); «tant de bo que, poc a poc, y ab l'esment del qui maneja una màquina espatllada, s'arribàs un jorn a qualque cosa de *consemblant* faysó, y sobretot d'igual esperit» 1883, *MilàF* (*O. C. Cat.*, p. 270); «va atrapar y sorprendre als trabucayres prop de can Pujol de Rocabrúna --- matant-ne un, y al Grau d'Escales féu cosa *consemblant*, fent un presoner, que fusellaren en peus, sens ni tan sols fer-lo declarar», *MrnVayreda* (*Puny*, t. XVII, 264 (205)); *consemblament* [*Lacav.*]; *consemblança* *Consemble*

Contrasemble ant. 'exactament semblant', i *en contrasemble* 'anàlogament': «en *contrasemble*, no guarda hom sinó dignitat de cavalleria' que sia res ---» en la versió trescentista dels *Usatges* (*ZRPb.* XIII, 102); com ant. *Belv.*, *Lab.*; *contrasemblant*

Dessemblant «Si tant era que àngel no fos alguna cosa, seguir-s'ia que Déus no fos tan amador de ço que li seria pus *semblant* que *dessemblant*», *Llull* (*Merav.*, Ag. II, 97); «aquestes paraules --- dix lo hermità per ço que a Fèlix pogués significar la *semblança* e la *dessemblança* que és entre Déus e les criatures --- conèixer les coses en ço en què són a Déu *semblants* e *dessemblants*», id. id., 1382ss; *dessemblament* *DTo* 1670; *dessemblar-se* i *dessemble* [*Belvitges*]. *Dissemblant* [*DOrt.*], *dissemblança* [*DOrt.*], *dissemblar*

Ressemblar ant. [*Llull*]: «--- Per ço car lo Sol e l foc se *ressemblen* en lugor ---», *Merav.* (Ag. I, 113); intr. 'assemblar-se' exs. del S. xv en *DAG*; tr.: «Per menor món l'om per tots se nomena, / e lo major *ressembla* 'n moltes coses: / açò és test, autèntic, menys de gloses», *Ausiàs* CXII, 38f. *Ressemblant*: «--- diré --- l'orde e fraternitat que lo Sr. Rey de Anglaterra ha stablit: quasi és *ressemblant* a l'orde de la Taula Redona, que lo bon rey Artús en aquell temps complí de fer», *JoMartorell* (Ag. I, 253); *ressemblança* *Ressemblament* 'imatge, reproducció': «faràs aquí *ressemblaments* del bon Déu ---», *VidesR.*, 223r2 (trad. *Dei imitationes*, 684.6). +*Ressemble* m. «semblança: paregut» val., ex.: «li té un *ressemble*», *EValor-JGiner*, 1950-5.

Morts savis: *Simul* adj. [*Lacav.*], ll. *similis* 'semblant'; m. 'semblança, comparança', *Belv.* (no és 'bar-